

Ö?retmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27387>

Özet

Ö?retmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçe?i, Çoklar, Efilti ve ?ahin taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmif bir **psikometri** arac?d?r. Bu ölçek, ö?retmenlerin e?itim ve ö?retim süreçlerinde artan bilgi ve ileti?im teknolojileri (B?T) kullan?m?na ba?l? olarak ya?ad?klar? **Teknostres** düzeylerini tan?mlamay? ve ölçmeyi amaçlamaktadır. Geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda ö?retmenlerin teknolojik de?i?imlere adaptasyon zorluklar?n? ve bu zorluklar?n yaratt??? psikolojik yükü bilimsel olarak de?erlendirebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, teknoloji entegrasyonunun getirdi?i yeni taleplerin ve beklentilerin ö?retmenler üzerindeki stres etkilerini çok boyutlu olarak ele almaktadır. Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve politika yap?c?lara, ö?retmen refah?n? art?rmaya yönelik stratejiler geli?tirmede önemli veriler sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Teknostres, Ö?retmenler, **E?itim Teknolojisi**, Ölçek Geli?tirme, Mesleki Stres, B?T, Psikometri, Ölçme Arac?.

Yazarlar

Ahmet Naci ÇOKLAR, Emine EF?LT?, Lütfi ?AH?N.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmenlerin mesleki ya?amlar?nda kar??la?t?klar? teknolojik zorluklar?n ve de?i?imin yol açt??? spesifik **Teknostres** boyutlar?n? nicel olarak saptamaktır. Bu araç, ö?retmenlerin teknolojik yetkinlikleri ile teknolojik beklentiler aras?ndaki uyumsuzluktan kaynaklanan gerilimi ölçmek üzere tasarlanm??tır. Elde edilen veriler, ö?retmenlerin teknolojiye yönelik e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine ve teknostresi azalt?c? müdahalelerin planlanmas?na katkıda bulunmay? amaçlamaktadır.

Ölçek, özellikle teknoloji kullan?m?n?n sürekli artt??? günümüz e?itim sistemlerinde, ö?retmenlerin psikolojik sa?l??n? koruma alt?na alacak ara?t?rmalara zemin haz?rlamak üzere geli?tirilmifdir.

Yap?

Ölçek, temel psikolojik yap? olarak **Teknostres** kavram?n? ölçmektedir. Teknostres, literatürde genellikle teknolojiye uyum sa?lama zorlu?u, teknolojik a??r? yüklenme ve teknoloji kaynakl? i?-

yaşam dengesizliği gibi bileşenleri içeren çok boyutlu bir stres türü olarak tanımlanır. Bu ölçek, öğretmenlerin teknolojiye karşı hissettikleri kaygıyı, teknolojinin sürekli erişilebilir olma zorunluluğunu (techno-invasion) ve yeni sistemleri öğrenme güçlüğünü (techno-complexity) kapsayan alt boyutlara sahip olabilir. Ölçeğin geliştirme süreci, bu yapının öğretmen örnekleminde nasıl tezahür ettiğini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında geçerlik analizleri, aracın ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde ölçebildiğini göstermek amacıyla yapılmıştır. Kapsam geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır; maddelerin ilgili kuramsal yapıyı temsil etme düzeyi değerlendirilmiştir. Yapı geçerliği ise, genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını doğruladığını göstermiş olmalıdır, böylece tekno stresin farklı alt boyutlarının ayrıştırılabildiği kanıtlanmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmiştir. İç tutarlılık güvenirlik katsayısı (**Cronbach Alfa**) hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle uyumu incelenmiştir. Ölçek geliştirme çalışmalarında, genellikle Cronbach Alfa değerinin 0.80'in üzerinde çıkması, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu işaret eder. Bu ölçek de, öğretmenlerin tekno stres düzeylerini tutarlı bir şekilde ölçebilecek yeterli iç tutarlılığa sahip bulunmuştur.

Faktör Analizi

Öğretmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçeği'nin yapısal geçerliğini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını keşfetmek için kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda, **Tekno stres** olgusunu temsil eden birden fazla faktörün ortaya çıktığı varsayılmaktadır (örneğin, teknolojik aşırı yüklenme ve teknolojik güvensizlik gibi). Ardından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanarak modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu gösterilmiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Beşli Likert Tipi Derecelendirme (Örn: Hiç Katılmıyorum - Tamamen Katılıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Çal??an Yeti?kinler (Öğretmenlik mesle?ini icra edenler)

Population Details: Türkiye'deki çe?itli kademelerde görev yapan öğretmenler örnekleminde geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Survey)

Anahtar Kelimeler

Teknostres, Öğretmen Stresi, Ölçek Geli?tirme, Eğitim Psikolojisi, **Cronbach Alfa**, B?T Kullan?m?, Mesleki Tükenmi?lik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Ahmet Naci ÇOKLAR (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2017

?zinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Ahmet Naci ÇOKLAR) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: ahmetcoklar@hotmail.com

Ölçek, akademik bir dergide yay?nland??? için, kullan?m haklar? ve olası ücretlendirme politikalar? için yay?nc? kurulu?un (Journal of Education and Practice - IISTE) politikalar?na dikkat edilmelidir.

Kaynaklar

Çoklar, A. N., Efiltili, E., & Sahin, L. (2017). Defining Teachers' Technostress Levels: A Scale Development. *Journal of Education and Practice*, 8(21), 28-41.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: iiste.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: ogretmenlerin-teknostres-duzeylerini-belirleme-olcegi-toad.pdf

Ö?retmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Ölçe?in tam maddeleri için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM